

REPUBLIKA KOSOVA
KANCELARIJA GENERALNOG REVIZORA

Br. Dokumenta: 22.6.1-2013-08

IZVEŠTAJ REVIZIJE
O FINANSIJSKIM IZVEŠTAJIMA OPŠTINE PEĆ
ZA GODINU ZAVRŠENU SA 31 DECEMBROM 2013 GODINE

Priština, Jun 2014

Kancelarija Generalnog Revizora obavlja revizije regularnosti i performanse. Generalni Revizor, Lage Olofsson, upravlja sa KGR-om i ima oko 145 zaposlenih. Generalni Revizor i KGR su nezavisni i certificira oko 90 Godišnjih Finansijskih Izveštaja svake godine, istovremeno obavljaju druge vrste revizija.

Naša je misija da doprinosimo pravilnom finansijskom upravljanju u javnoj administraciji. Mi ćemo izvršiti kvalitetne revizije u skladu sa međunarodno priznatim standardima revizije na javnom sektoru i najboljim evropskim praksama. Mi ćemo izgraditi poverenje u pravilnom trošenju javnog novca. Mi ćemo odigrati aktivnu ulogu na obezbeđenju interesa poreskih obveznika i ostalih interesnih stranaka na povećanju javne odgovornosti.

Izveštaji proizvedeni od strane KGR na direktan način promovišu pružanje odgovornosti pošto one pružaju osnovu za držanje odgovornim menadžere svake budžetske organizacije.

Generalni Revizor je odlučio za mišljenje revizije i izveštaj o Godišnjim Finansijskim Izveštajima Opštine Peći na osnovu savetovanja sa Pomoćnikom Generalnog Revizora Qerkin Morina, koji je nadgledao reviziju.

Izveštaj i izdato mišljenje su rezultat revizije sprovedene pod upravljanjem Direktora Revizije, Faruk Rrahmani, podržan od Faik Thaqi (Vođa Tima), Enver Ramadani i Miloš Petrović.

TABELA SADRŽAJA

Opšti sažetak.....	4
1 Delokrug revizije i metodologija	7
2 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje	8
3 Preporuke iz prethodne godine	12
4 Finansijsko Upravljanje i Kontrola	13
Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od KGR.....	29
Dodatak II: Preporuke iz prethodne godine	32

Opšti sažetak

Uvod

Ovaj izveštaj rezimira glavna pitanja koja proističu sa naše revizije godišnjih finansijskih izveštaja za Opštinu Peć za 2013 godinu – koji određuje dato Mišljenje od strane Generalnog Revizora. Zahvaljujemo se Gradonačelniku i njegovom osoblju za njihovu pomoć tokom procesa revizije.

Pregled godišnjih finansijskih izveštaja za 2013 godinu je preduzet u skladu sa međunarodno priznatim standardima revizije na Javnom Sektoru. Naš pristup je uključio testiranja i procedure za koje smo mislili da su potrebne da dođemo do mišljenja u vezi sa finansijskim izveštajima. Preduzet pristup je predstavljen u Memorandumu Planiranja Revizije, od datuma 29.10.2013.

Naša revizija se fokusira na:

- Usklađenost sa okvirom izveštavanja i značajnih rizika za GFI istaknutim na Memorandumu Planiranja Revizije;
- Preduzete mere nad našim preporukama za 2013 godinu i ranije; i
- Finansijskom Upravljanju i Unutrašnjoj Kontroli Opštine (uključujući i upravljanje i izvršenje budžeta)

Nivo rada obavljenog od strane Kancelarije Generalnog Revizora za završavanje revizije za 2013 godinu, direktno odražava kvalitet unutrašnje kontrole sprovedene od strane menadžmenta.

Mišljenje

Dodatak I objašnjava različite vrste mišljenja primenjenih od strane Kancelarije Generalnog Revizora.

Mišljenje Generalnog Revizora je:

Prema našem mišljenju Godišnji Finansijski Izveštaji pružaju pravilnu i istinitu sliku sa svih materijalnih gledišta

Isticanje pitanja

Takođe, želimo da privučemo vašu pažnju o činjenici da informacije obelodanjene o fiksnoj imovini nisu potpune e tačne, pošto imovina Centara Familijarne Medicine nisu prikazane na Godišnjim Finansijskim Izveštajima 2013 godine.

(MSVIR 200: Ne-modifikovano mišljenje sa Isticanjem Pitanja).

Opšti zaključak

Na osnovu prikazanih detalja u svakom delu ovog izveštaja, naš opšti zaključak je da Menadžment Opštine je dizajnirao sistem unutrašnje kontrole, ali ove kontrole nisu funkcionisale na nekoliko važnih područja finansijskog upravljanja. One treba kontinuirano da se nadgledaju radi obezbeđenja da funkcionišu kako treba. U nastavku ćemo prikazati područja na kojima su primećeni nedostaci:

- Ne prikazivanje u potpunosti imovine na Godišnjim Finansijskim Izveštajima vodi ka zaključku da postoje slabosti na primenjenim kontrolama od strane menadžmenta za potvrđivanje potpunosti i tačnosti imovine;
- Jedan deo preporuka za 2012 godinu i prethodnih godina nisu još uvek sprovedene. To će rezultirati slabim kontrolama / slabu vrednost za potrošeni novac;
- Sistematske slabosti u procedurama nabavke, davanje subvencija i realizacija prihoda su pokazatelji da poboljšanja na ključnim područjima spora;
- Iako smo uspeli da dobijemo sigurnost od efektivnih kontrola menadžmenta u nekoliko oblasti izveštaja, naša procena za Finansijsko Upravljanje i Kontrolu, je stavio na uvid da u nekim važnim oblastima aktivnosti postoje značajne slabosti.
- To se posebno dogodilo u nabavci, gde su ugovori loše upravljani, potpisani su ugovori bez obavezivanja sredstava, zakašnjenja u izvršenju radova, itd. Uprkos činjenice da inkasiranje prihoda je bio veći u poređenju sa planom, ipak primećuje se da planiranje nije uključilo vrednost fakturisanja unutar jedne godine i nedostaje jasna strategija o inkasiranju potraživanja.

Glavne preporuke Generalnog Revizora su da Gradonačelnik treba da:

- Obezbedi da se procesu izrade Godišnjih Finansijskih Izveštaja za 2014 godinu formalno uključi i pregled izrade nacрта Godišnjih Finansijskih Izveštaja od strane menadžmenta, sa posebnim fokusom na područjima koja se smatraju sa visokim rizikom za greške i /ili područja gde su greške identifikovane u prethodnim godinama;
- Obezbedi da pregledani plan delovanja, odredi tačno vremenski okvir za adresiranje datih preporuka od strane Generalnog Revizora, sa identifikovanim odgovornim osobljem, uz fokusiranje u početku na najvažnije oblasti.
- Obezbedi uspostavljanje strateškog plana u vezi sa prikupljanjem potraživanja i upravljanja ovim procesom. Prethodna procena treba da se zasniva na poznatu kompleksnost postojećih operacija i pronalaženja oblika za povećanje nivoa prikupljanja sopstvenih prihoda.
- Sprovodi detaljnu procenu procesa Nabavke i kontrole da bi saznao zašto slabosti nastavljaju da se pojavljuju i da identifikuje aktivnosti koje treba sprovesti da adresira ove slabosti; i
- Obezbedi da korišćenje sredstava sa kategorije subvencija i transfera se obavlja u skladu sa unutrašnjom uredbom o subvencijama i da sredstva izdvajana sa ove kategorije ispune ciljeve.

Odgovor od Menadžmenta- revizija za 2013

Menadžment se složio sa svim nalazima revizije i obavezao se da će adresirati naše preporuke.

1 Delokrug revizije i metodologija

Odgovornost je Opštine da pripremi finansijske izveštaje prema Međunarodnim Standardima Računovodstva na Javnom Sektoru (MSRJS) o " Finansijskom Izveštavanju na osnovu Računovodstva Gotovog Novca" i ostalim specifičnim zahtevima. Kancelarija Generalnog Revizora je odgovorna za obavljanje revizije regularnosti koja uključuje ispitivanje i procenu finansijskih izveštaja i drugih finansijskih podataka kao i davanje mišljenja:

- Da li finansijski izveštaji pružaju jednu pravilnu i istinitu sliku računa i finansijskih pitanja za period revizije;
- Da li finansijski podaci, sistemi i transakcije su u skladu sa zakonima i uredbama na snazi;
- O prikladnosti funkcija unutrašnje kontrole i unutrašnje revizije; i
- O svim pitanjima koja proističu ili se tiču revizije.

Mi smo razmotrili do koje mere možemo da se oslonimo na kontrole upravljanja tokom određivanja detaljnog testiranja, koje su neophodne radi osiguranja prikladnog nivoa dokaza za podršku mišljenja Generalnog Revizora (GR) i fokus naše revizije. Donje sekcije pružaju jedan detaljniji sažetak naših nalaza revizije sa naglaskom na zapažanja i preporuke na svakoj oblasti pregleda.

U vezi sa potpunosti, mi smo uključili identifikovana pitanja tokom predrevizije tamo gde je to bilo relevantno. Naši nalazi su identifikovani kao:

Visokog prioriteta - Pitanja koja mogu rezultirati na materijalne slabosti u unutrašnjoj kontroli i gde preduzeta akcija će pružiti mogućnost za poboljšanje efikasnosti i efektivnosti unutrašnjih kontrola; i

Srednjeg prioriteta - Pitanja koja ne mogu rezultirati na materijalne slabosti, ali gde će preduzeta akcija pružiti mogućnost za poboljšanje efikasnosti i efektivnosti unutrašnjih kontrola.

Naše procedure su uključile jedan pregled unutrašnjih kontrola i sistema računovodstva, kao i procedure samo u onoj meri koje se smatraju potrebnim za efikasno izvršenje revizije. Nalazi revizije ne treba da se smatraju kao da predstavljaju jednu sveobuhvatnu izjavu svih slabosti koje postoje, ili svih poboljšanja koje mogu da se izvrše na sistemima i procedurama koje su funkcionisale. Nalazi koji se smatraju niskog prioriteta će se odvojeno izveštavati finansijskog osoblja.

2 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje

Opšti zaključak

Naš pregled GFI uzima u obzir usklađenost sa okvirom izveštavanja kao i kvalitet i tačnost informacija registriranih na finansijskim izveštajima. Mi takođe uzimamo u obzir datu izjavu od strane Glavnog Administrativnog Službenika (GAS) i Glavnog Finansijskog Službenika (GFS), kada se nacrt GFI dostavljaju Vladi.

Izjava u vezi sa prikazivanjem GFI uključuje izvestan broj tvrdnji što se tiče usaglašenosti sa okvirom izveštavanja i kvalitetom informacija u okviru godišnjih finansijskih izveštaja. Neke izjave imaju za cilj da pružaju sigurnost za Vladu da sve relevantne informacije su pružene radi osiguranja da može se preduzeti jedna sveobuhvatna revizija.

2.1 Mišljenje revizije

Ne-modifikovano¹ Mišljenje sa Isticanjem Pitanja

Prema našem mišljenju Godišnji Finansijski Izveštaji pružaju pravilnu i istinitu sliku sa svih materijalnih gledišta

Isticanje pitanja

Takođe, želimo da privučemo vašu pažnju o činjenici da informacije obelodanjene o fiksnoj imovini nisu potpune e tačne, pošto imovina Centara Familijarne Medicine nisu prikazane na Godišnjim Finansijskim Izveštajima 2013 godine.

(MSVIR 200: Ne-modifikovano mišljenje sa Isticanjem Pitanja).

¹ Termin „ne-modifikovano mišljenje“ je ekvivalentan sa terminom „nekvalifikovano mišljenje“ koji je korišćen u prethodnoj verziji Godišnjeg Izveštaja. Nova terminologija je u skladu sa novim standardima INTOSAI (SNISA 200) za dalje vidi Dodatak I.

2.2 Značajni rizici u Godišnjim Finansijskim Izveštajima

Na našem Memorandumu o planiranju revizije, identifikovana su dva značajna rizika: o registrovanju celokupne imovine koje imaju uticaja na GFI i obelodanjivanje isplata od trećih strana.

Ovo su rizici materijalnih anomalija, od kojih može rezultirati jedno modifikovano mišljenje, uključujući Isticanje Pitanja.

Rizik materijalnih anomalija koje smo identifikovali u vezi sa registrovanjem i prikazivanjem imovine, desilo se pošto menadžment nije preduzeo mere za adresiranje rizika koji su se pojavili. Dok, rizik od isplata trećih strana nije se desio.

Rizik koji je identifikovan ali nije se desio

Rizik anomalija koje smo identifikovali u fazi planiranja u vezi sa obelodanjivanjem i prikazivanjem isplata od trećih strana nije se desio. Različiti projekti sa značajnim iznosima se finansiraju unutar opštine od strane Ministarstva Omladine, Kulture i Sporta, Donatori (USAID, IOM, EU). Menadžment Opštine je pravilno tretirao rizik i uspeo je da ove isplate prikazuje na GFI i da pruža prikladna obelodanjivanja.

Odgovor Revizije

Mi smo razmotrili informacije Opštine u vezi sa isplatama od trećih strana i možemo zaključiti da su ove informacije prikazane na GFI.

Identifikovani rizik

Pitanje 1 - Nedostatak registra imovine koje su u vlasništvu

Imovina u vlasništvu Opštine nije identifikovana i registrovana u registrima imovine, rezultirajući na taj način materijalnim anomalijama na beleškama imovine na GFI. Ne registrovanje celokupne imovine će rezultirati materijalnim potcenjivanjem vrednosti imovine na GFI. Dokazano je da ovaj rizik postoji i opština još nije uspela da adresira, kao što se zahteva pravilima Trezora.

Odgovori Revizije

Na memorandumu predrevizije, mi smo dali savete Menadžmentu za delovanje koje je potrebno da se preduzimaju za osiguranje da iznosi imovine na GFI budu tačni. Ipak, identifikovani rizik je materijalizovan jer menadžment nije uspeo da primeni potrebna poboljšanja u unutrašnjoj kontroli i mi smo potvrdili da su vrednosti imovine prikazane na GFI materijalno netačne.

U završnoj fazi mi nismo mogli da obezbedimo neki izveštaj komisije za inventarizaciju imovine za potvrđivanje potpune i blagovremeno registrovanje celokupne imovine opštine.

Preporuka 1 **Prioritet visok** - Gradonačelnik treba da identifikuje prikladne akcije za adresiranje ovih slabosti kontrola kako bi omogućio pravilno i tačno prikazivanje imovine u 2014 godini.

2.3 Usklađenost sa zahtevima za izveštavanje u GFI

Opis

Godišnji finansijski izveštaji treba da budu u skladu sa određenim okvirom izveštavanja. Mi smo uzeli u obzir:

- Usklađenost sa Finansijskim Pravilom br. 03/2013;
- Zahtevi Zakona o Upravljanju Javnih Finansija i Odgovornosti br. 03/L-048;
- GFI su potpisani od strane GAS (Gradonačelnika) i GFS
- GFI su pripremljeni u roku i dostavljeni su Ministarstvu Finansija (MF) na albanskom i srpskom jeziku;
- GFI su pripremljeni u fizičkom i elektronskom obliku; i
- Opština je pripremila i dostavila redovne tromesečne izveštaje Skupštini Opštine i jednu njihovu kopiju kod Ministra MF tokom 2013 godine.

Mi nemamo nijedno pitanje da pokrenemo u vezi toga. Pokrenuta pitanja u našem memorandumu predrevizije, u vezi sa okvirom izveštavanja su adresirana od strane Menadžmenta.

2.4 Usklađenost sa ostalim zahtevima za spoljno izveštavanje

Opis

Osim izrade GFI, od Opštine se zahteva da adresira sledeće obaveze za spoljno izveštavanje:

- Budžetski Zahtev za finansiranje kapitalnih projekata;
- Tromesečne izveštaje, uključujući devetomesečne finansijske izveštaje;
- Izveštaj samo-procene prema pravilima FUK;
- Nacrt i završni plan nabavke;
- Izveštaji o dugovima; i
- Akcioni Plan o sprovođenju preporuka.

Mi nemamo pitanja da pokrenemo u vezi ovog, pošto opština je ispunila sve obaveze o spoljnom izveštavanju. Takođe, ovi zahtevi su bili dobrog kvaliteta i u skladu sa vremenskim rokovima koji su zahtevani.

3 Preporuke iz prethodne godine

Opšti zaključak

Menadžment opštine je pripremio plan delovanja na vreme i postigao je napredak na adresiranju naših preporuka datih u prethodnoj godini. Ipak, potrebno je da se i ostale preporuke sprovede, kako bi se otklonilo ponavljanje istih slabosti iz prethodne godine. Za detaljniji opis preporuka i kako su one adresirane pogledajte Dodatak II.

Opis

Naš izveštaj revizije o GFI za 2012 godinu je rezultirao sa 20 glavnih preporuka. Na kraju revizije smo primetili da je osam preporuka adresirano u potpunosti, četiri su u procesu adresiranja, dok osam nisu uopšte adresirane.

Pitanje 2 - Adresiranje preporuka iz prethodne godine- Prioritet visok

Nalaz	Skoro polovina preporuka iz prethodne godine su ostale ne-adresirane i to povećalo rizik da se one ponove i u 2013 godini. Menadžment nije primenio neki formalni proces za upravljanje i nadzor načina primene preporuka GR.
Rizik	Ne adresiranje preporuka, rezultiraće nepotpunim GFI, slabim upravljanjem, kao i slabim upravljanjem prihoda, nabavke i subvencija. Sve ovo će za posledicu imati nekvalitetne usluge/nisku vrednost za utrošen novac kao i neefikasnost u operativnim aktivnostima.
Preporuka 2	Gradonačelnik treba da obezbedi plan delovanja, sa tačnim određivanjem vremenskih rokova za adresiranje datih preporuka od GR, sa identifikovanim odgovornim osobljem, sa fokusom početno na najvažnija područja.

4 Finansijsko Upravljanje i Kontrola

4.1 Opšti zaključak

Naš pristup revizije je fokusiran na razumevanje i procenu preduzetih delovanja od strane menadžmenta za osiguranje finansijskog upravljanja i efektivne kontrole i rezultate od ovih akcija. Za pojedinačne finansijske sisteme mi zahtevamo da identifikujemo nivo na kojem deluju sadašnje kontrole. Ovaj nivo na primer može da bude aktivnost nadzora preduzet od strane višeg menadžmenta ili operativne kontrole na nižem nivou.

Mi smatramo da su kontrole dizajnirane dobro, sprovedene su prema planu i funkcionišu na efektivan način. To zahteva jednu procenu struktura, procesa i linija odgovornosti prikazanih od strane menadžmenta, uključujući i preduzetu ulogu od strane Unutrašnje Revizije i Komiteta Revizije.

Mi smo primetili da kontrole nad prihodima nisu jake i ne sprovode se na efektivan način. Kontrole nad većim brojem oblasti troškova zahtevaju dalje poboljšanje u cilju sprečavanja da opština ima finansijske gubitke, nisku vrednost za novac i ne efektivno upravljanje projektima. Glavne oblasti u kojima je potrebno više poboljšanja su nabavka, prihodi, subvencije i upravljanje imovinom.

4.2 Planiranje i izvršenje budžeta

Opis

Mi smo razmotrili izvor budžetskih fondova za Opštinu, trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama i prikupljene prihode. To je isticano na donjim tabelama:

Tabela 1. Izvori budžetskih fondova- izvršenje nad budžetom (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ²	2013 Izvršenje	2012 Izvršenje	2011 Izvršenje
Izvori Fondova:	19,652,317	20,952,752	20,263,384	18,970,438	18,738,853
Grant Vlade -Budžet	16,752,317	17,068,317	16,980,919	15,930,094	15,690,539
Prenete sa prethodne godine ³ -	0	769,957	650,615	668,228	765,294
Sopstveni prihodi ⁴	2,900,000	2,900,000	2,456,879	2,121,449	1,880,030
Domaće donacije	0	29,417	4,500	6,560	4,800
Spoljne donacije	0	185,061	170,469	244,107	398,190

Završni budžet, u poređenju sa početnim budžetom je veći za 1,300,435€. Ovo povećanje je rezultat domaćih donacija, i prenetih prihoda iz prethodne godine.

Budžet je potrošen 97% na ukupnom nivou, koliko je bio procenat i u prethodnoj godini i možemo proceniti jednu maksimalnu performansu izvršenja budžeta u dve zadnje godine od strane Opštine.

² Završni Budžet – odobreni budžet od strane Skupštine koja je kontinuirano usklađena od Ministarstva Finansija

³ Sopstveni prihodi opština koji nisu potrošeni u prethodnoj godini preneti u tekućoj godini.

⁴ Opštinski prihodi planirani i prikupljeni u tekućoj godini

Tabela 2. Troshenje fondova prema ekonomskim kategorijama- izvršenje naspram budžeta (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2013 Izvršenje	2012 Izvršenje	2011 Izvršenje
Troškovi fondova prema ekonomskim kategorijama	19,652,317	20,952,752	20,263,384	18,970,438	18,738,853
Plate i Dnevnice	10,512,912	10,535,499	10,482,665	10,378,157	10,023,108
Roba i Usluge	2,343,763	2,739,363	2,705,611	2,686,923	2,009,956
Komunalije	591,914	601,914	597,009	557,083	500,349
Subvencije i Transferi	350,000	601,007	599,233	473,692	328,432
Kapitalne Investicije	5,853,728	6,474,970	5,878,865	4,874,583	5,877,008

Sa tabele 2 se primećuje da su sve ekonomske kategorije imale jednu efikasnost troškova u poređenju sa budžetskim izdvajanja.

Završni budžet u odnosu na početnim je povećan za vrednost od 1,300,435€. Povećanje je nastalo sa pregleda budžeta i značajan rast je bio kod kapitalnih investicija za iznos od 621,242€, za robu i usluge 395,600€ i za subvencije i transfere 251,007€.

Nijedne godine sopstveni prihodi se ne troše u celosti, sto direktano rezultira ne izvršenjem budžeta , uzimajući u obzir da su sopstveni prihodi poslednji finansijski izvor koji se koristi. Iznos prenetih prihoda u 2014 godini je bio 665,510€.

Tabela 3. Budžetirani i prikupljeni sopstveni prihodi opštine tokom 2013 (€)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2013 Izvršenje	2012 Izvršenje	2011 Izvršenje
Sopstveni prihodi	2,900,000	2,900,000	3,003,047	2,727,094	2,613,910

Kao što se vidi sa tabele 3, tokom 2013 godine planirani sopstveni prihodi su bili 2,900,000€, dok su inkasirani 3,003,047€. Trend inkasiranja prihoda u zadnje tri godine je bio pozitivan pošto se primećuje da imamo kontinuirani rast.

4.3 Prihodi (uključujući sopstvene prihode)

Opis

Opština ima pozitivan trend u inkasiranju sopstvenih prihoda u poređenju sa prethodnom godinom i sa planom ove godine. Uspostavljene su kontrole koje se tiču prikupljanja i izveštavanja prihoda, ipak postoji potreba za dalje poboljšavanje nekoliko procesa za podršku potpunosti prikupljanja prihoda. U nastavku ćemo prikazati slabosti na koje smo naišli kod kategorije sopstvenih prihoda.

Pitanje 3 - Porez na Imovinu - Prioritet visok

- Nalaz** Opština sa poreza na imovinu za 2013 je planirala da inkasira 900,000€, dok je inkasirala 1,083,998€. Mi smo analizirali gledište fakturisanja za Porez na Imovinu za procenu pitanja planiranja. Fakturisana vrednost za 2013 godinu je 1,737,074€. Upoređivanjem inkasirane vrednosti sa fakturisanjima, proističe da je opština uspeła da prikupi 62% fakturisanog iznosa za porez na imovinu. Ne-prikupljeni iznosi sa poreza na imovinu se povećaju iz godine u godinu i sada dostižu vrednost od 8,016,674€.
- Rizik** Slaba politika inkasiranja je dovelo do povećanja ne-prikupljenih računa na 8,016,674€. Rast dugova iz godine u godinu za porez na imovinu utiče da prihodi opštine se smanjuju i smanjuje mogućnost realizacije mnogih projekata samofinansiranjem.
- Preporuka 3** Gradonačelnik treba da obezbedi postavljanje jednog strateškog plana u vezi sa prikupljanjem potraživanja i upravljanjem ovog procesa. Jedna prethodna procena treba da se uradi na osnovu poznate kompleksnosti postojećih operacija i pronalaženje oblika za povećanje nivoa prikupljanja poreza na imovinu.
-

Pitanje 4 - Ne usaglašavanje prihoda opštinskih Departmana - Prioritet srednji

- Nalaz** Službenik prihoda obavlja mesečno, tromesečno i devetomesečno usaglašavanje sa Trezorom kao i sa direkcijama unutar opštine koje realizuju prihode. Ali, mi smo zaključili da dve direkcije (direkcija obrazovanja i inspekcije) ne obavljaju mesečna usaglašavanja sa glavnim službenikom za registrovanje prihoda.
- Rizik** Ne obavljanje periodičnih usaglašavanja utiče da podaci o realizovanim prihodima se mogu izveštavati na netačan način i sve to može se odraziti i na GFI.
- Preporuka 4** Za obezbeđivanje tačnosti i potpunosti prihoda, Gradonačelnik treba da obezbedi da se na redovnim osnovama vrši usaglašavanje prihoda opštinskim departmanima sa službenikom prihoda.

Pitanje 5 - Taksa o delovanju Biznisa - Prioritet srednji

- Nalaz** Od 2002 godine, u okviru opštine je registrovano 7,677 biznisa, od kojih su neki aktivni i neki su pasivni. Opština prema zakonu o finansijama lokalnog samoupravljanja je inkasirala prihode sa takse za poslovnu delatnost. Obaveze biznisa nad opštinom do kraja 2012 godine dostižu iznos od 6,360,180€.
- Gradonačelnik opštine datumom 17.12.2012 je usvojio odluku za oslobađanje biznisa od Takse o poslovnoj delatnosti za 2013 godinu. Ali, pitanje obaveza iz prethodnih godina nije tretirano ovom odlukom i vrednost dugova nad opštinom je ostala na istom nivou.
- Rizik** Ukoliko u donetoj odluci nije uključen način i vremenski rok o tome kako se misli da se inkasiraju potraživanja, postoji realan rizik da opština teško može da inkasira ova nagomilana potraživanja.
- Preporuka 5** Gradonačelnik treba što ranije da planira kako da tretira potraživanja sa takse o delovanju nagomilanih tokom godina.

Pitanje 6 - Prihodi sa srednjeg obrazovanja - Prioritet srednji

- E gjetura** Opština za 2013 godinu je planirala da inkasira prihode sa Participacije u srednjem obrazovanju vrednosti od 70,000€, dok je realizovano 89,956€, znači prekoračen je godišnji plan. Uprkos uspostavljenim kontrolama nad prihodima direkcije obrazovanja, našli smo da je u blagajni primljeno 24,780€. Vrednost primljenih prihoda bila je iznad 10€ i prema finansijskim pravilima trebalo je da se usplate na račun opštine koja je ovlašćena od strane Trezora.
- Rizik** Primanje novca u gotovini kada postoji otvoren žiro-račun, ne poštujući Pravila Trezora, dovodi u opasnost da se novac zloupotrebi ili izgubi.
- Preporuka 6** Tokom predrevizije mi smo savetovali menadžment da prestane sa praksom primanja gotovog novca u vrednosti iznad 10€ (van bankarskog računa). Na završnom delu mi smo se osigurali da se već počelo sa sprovođenjem datog saveta. Mi podstičemo menadžment da nastavi sa započetom praksom.

Pitanje 7 - Participacija prihoda od Zdravstva - Prioritet srednji

- Nalaz** Opština za 2013 godinu je planirala da inkasira prihode sa Participacije u zdravstvu iznos od 110,000€, dok je realizirala 99,928€. Uprkos uspostavljenih kontrola o prihodima direkcije zdravstva, našli smo da u blagajni su primljeni veći iznosi od 10€ koje je trebalo da se isplate kroz bankarski račun opštine koja je ovlašćena od strane Direktora Trezora.
- Rizik** Primanje novca u gotovini kada postoji otvoren žiro-račun, ne poštujući Pravila Trezora, dovodi u opasnost da se novac zloupotrebi ili izgubi.
- Preporuka 7** Gradonačelnik treba što pre da preduzme mere da iznosi iznad 10€ se isplaćuju na bankarski račun opštine koja je ovlašćena od strane Direktora Trezora.

Pitanje 8- Prihodi sa objekata datim pod zajam - Prioritet srednji

Nalaz Opština za 2013 godinu je planirala da inkasira prihode sa objekata datim pod zajam u vrednost od 11,000€, dok je inkasirala 6,300€. U jednom slučaju opština je dala pod najam opštinsku površinu na osnovu ugovora iz datuma 10.06.2009 na jednu godinu sa mesečnom kirijom od 500€. Opština uprkos tome da nije inkasirala prihode od zajma, nije raskinula ugovor sa zakupcem.

Takođe, ima zakašnjenje od jedne godine u inkasiranju tokom izdavanja pod kirijom lokala sa cenom od 200€ mesečno.

Rizik Nedostatak potpunih evidencija za namete i isplate za sve zakupce objekata može da ima za posledicu manju isplatu kirije i smanjenje fondova prihoda.

Preporuka 8 Gradonačelnik treba da primeni jedan proces registriranja celokupne imovine i vezanih nameta, koji bi se razmotrio redovno.

4.4 Troškovi

4.4.1 Nabavka

Opis

Nekoliko je gledišta procesa nabavke nad kojima kontrole nisu primenjene na efikasan način. Procesom nabavke od pripreme faze pa do ispunjenja ugovora nije upravljano u potpunosti prema pravilima nabavke.

Planirane kapitalne investicije za 2013 godinu su bila 5,384,728€, pregledom budžeta vrednost kapitalnih investicija je povećana na 6,474,970€. Tokom 2013 godine su potrošena 5,878,865€ ili 91%. Mi smo testirali 31 uzorka ili 60% kapitalnih troškova koja imaju vrednost od 3,907,959€.

Naša ispitivanja tokom revizije su obelodanila sledeće nedostatke:

Pitanje 9 -Sistematske slabosti u nabavci - Prioritet visok

Nalaz Kod ugovora " Izgradnja svlačionice u fudbalskom stadionu" u vrednosti od 39,964€ je predviđeno dinamičkim planom da se radovi završe za 41 dan. Radovi su obavljani sa zakašnjenjem od 55 dana i opština nije primenila kazne.

Kod tendera "Asfaltiranje puteva" je dodeljen ugovor operateru bez ispunjenja tehničkih i profesionalnih zahteva, kao što je zatraženo dosijeom tendera, kao što su: diploma za menadžera projekta i spisak radnika prijavljenih pri Poreskoj Administraciji Kosova.

Kod četiri ugovora "Renoviranje i izgradnja Centra Familijarne Medicine, "Izgradnja Vodovoda u selo Dugajevo", "Renoviranje Pozorišta - Istref Begoli, III faza" i izgradnja objekta za Lokalno Javno Preduzeće "Ambienti" vrednost obavezivanih sredstava je manja i bila je oko 45% vrednosti ugovora.

Kod dva ugovora "Asfaltiranje puta u selo Noberđan" i "Izgradnja Lokalnog Javnog Preduzeća Ambienti" dobitnik tendera je pružio osiguranje izvršenja ugovora od 30 dana manje negoli dinamični plan radova.

Rizik Sklapanje ugovora bez dovoljnog obavezivanja, nepoštovanje kriterija tokom odabiranja dobitnika, zakašnjenja na ispunjenja ugovora, ukazuju na nedostatke koja su pratila proces nabavke. Svi ovi nedostaci vode ka riziku da Opština ne dobije vrednost za potrošeni novac. Evidentirane slabosti oštećuju konkurenciju i transparentnost procesa i povećava rizik od finansijskih gubitaka.

Preporuka 9 Gradonačelnik treba da razmotri zašto zahtevi nabavke nisu adresirane u ovim slučajevima i da se primenjuju povećane kontrole, radi obezbeđenja da se takve situacije ne ponavljaju.

Pitanje 10-Slabosti kontrola u sprovođenju ugovora- Prioritet Visok

Nalaz Mi smo testirali ispunjenje ugovora za servisiranje vozila opštine koja je sklopljena datumom 06/09/2012 u vrednosti od 225,078€. Tokom testiranja isplata primetili smo da za nekoliko artikala nisu poštovane cene ugovora tokom fakturisanja i opština ih je primila i isplatila. Slučajevi kada cene u računu su veće nego u ugovoru su prikazane u nastavku:

1) motorno ulje je imalo cenu od 8€ za litar dok je fakturisano cenom od 15€.

2) Kod četiri slučaja radni sat prema ugovoru je bio 30€ dok je fakturisano 34.80€ nakon što je izračunata i PDV.

3) Kod jednog slučaja Modul promene motora za vozilo tipa Opel Vectra u ugovoru je imala cenu od 245€ po komadu dok je fakturisano 1,100€ po komadu.

Nalaz Zahtevi od Ugovornog Autoriteta za snabdevanje drvetom za loženje su bili 3,694.75m³ dok dobitni Ekonomski Operator (EO) je pružio uverenje od strane Agencije Šuma Kosova za samo 720m³ drva za loženje. Znači, količina za koju EO nije imao dozvolu je bilo nedovoljno za potrebe koje je imao UA.

Nalaz Opština je za emitovanje sednica skupštine opštine na lokalnoj televiziji TV Dukagjini isplatila iznos od 3,000€. Tokom proveravanja isplata nedostajao je dokaz za potvrđivanje televizijsko pokrivanje sednica. Ne zna se znači da li je emitovanje stvarno urađeno jer nema nekog CD ili izveštaja potvrđivanja.

Nalaz U jednom slučaju kupovina cevi za navodnjavanje je trebalo da budu sa dimenzijama od \varnothing 300. Mi smo primetili da su primljene cevi sa \varnothing 250, dok fakturisana i isplaćena cena je bila ista kao za cevi sa \varnothing 300. Znači, plaćena cena ne odražava protiv-vrednost onoga što je primljeno.

Rizik Neuspeh praćenja prikladnih procedura nabavke i vezanih uputstava, je rezultiralo isplatama koje su potencijalno nepravilne i finansijskim gubicima za opštinu. Postoji dalji rizik da je dobijena slaba vrednost za potrošeni novac na ovim ugovorima.

Preporuka 10 Gradonačelnik treba da obezbedi jedan efektivan sistem kontrole u celokupnom procesu nabavke sve do potpunog ispunjenja ugovora. Treba da se preduzmu pro-aktivne mere za sprečavanje odstupanja od uslova ugovora kako na primanju robe tako i kod obavljenih isplata za tu robu.

Pitanje 11 - Upravljanje vozilima - Prioritet srednji

Nalaz Prema članu 6 AU br. 03/2008, svaki službenik koji ima potrebu za korišćenje službenog vozila, prvo treba da ispuni formular - zahtev za usluge vožnje, potpisane od njegovog nadležnog. Mi smo, identifikovali da u Opštini službenici nisu ispunili ni jedan formular (potpisani zahtev od strane nadležnog) za upotrebu službenog vozila. Zahtevi za službena putovanja nisu ispunjena od strane korisnika vozila.

Rizik Unutrašnja kontrola u procesu upravljanja vozila je bila je nedovoljna i povećava opasnost za njihovu zloupotrebu. Nedostatak zahteva za korišćenje vozila izaziva nedostatak informacija u vezi sa ciljem korišćenja službenih vozila.

Preporuka 11 Gradonačelnik treba što pre da uspostavi efektivne kontrole na ovom području, kako bi se vozila koristila nakon što se ispune i odobre zahtevi za usluge vožnje.

4.4.2 Nadoknade (plate i dnevnice)

Opis

Planirani budžet za kategoriju plata i dnevnica je bio 10,534,294€, dok troškovi za 2013 godinu su bili 10,482,665€, ili 99%.

Plate i Dnevnice se isplaćuju kroz jedan centralizirani sistem (payroll). Kontrole koje deluju na lokalnom nivou od opštine se tiču a) kontroli isplata svakog meseca potpisivanjem platnih spiskova b) overavanja mogućih izmena koje se mogu prikazati kroz formulare, c) pregled budžeta za ovu kategoriju i usaglašavanja sa Trezorom.

Za ovu kategoriju smo testirali 54 uzorka, pregledavajući usklađenost platnog spiska sa platnim sistemom u Ministarstvu Javnih Finansija (MJA). Takođe, pregledali smo da li pozicije službenika i koeficijenti su u skladu sa formom sistema payroll i platnog spiska.

Pitanje 12 - Nekompletni dosije osoblja - Prioritet srednji

- Nalaz** Mi smo testirali dosjee osoblja radi overavanja da li su one kompletne. Od 54 uzorka, mi smo primetili da 8 dosijea koji pripadaju departmanu obrazovanja nisu bili kompletni. Dosijeima je nedostajao radni ugovor.
- Rizik** Nedostatak radnih ugovora rezultira rizikom isplata plata za radnike koji nisu pod radnim ugovorom, i kao takve, isplate su nelegalne.
- Preporuka 12** Gradonačelnik treba da obezbedi da departman za ljudske resurse ažurira na redovnim osnovama dosjee osoblja, uključujući i radne ugovore.

4.4.3 Subvencije i Transferi

Opis

Početni budžet za kategoriju Subvencije i Transferi je bio 350,000€, dok pregledom budžeta je odobren iznos od 601,007€. Troškovi za 2013 su bili 599,233€. Skupština opštine je odobrila uredbu za dodelu sredstava za transfere i subvencije datumom 06 Mart 2013.

Sa potrošenog iznosa subvencija ne mi smo testirali 15 uzorka u vrednosti od 87,388€. Slabosti koje smo pronašli prikazujemo u nastavku:

Pitanje 13 - Odluka za subvencije bez fondova - Prioritet visok

- Nalaz** Gradonačelnik je odobrio odluke o raznim subvencionisanjima bez posedovanja sredstava za isplatu. Obaveze prikazane na GFI 2013 su u iznosu od 18,500€. Sa naše analize proističe da je opština donela odluke o subvencionisanju bez pokrića.
- Rizik** Donošenje odluka u nedostatku godišnjeg budžeta odražava dva različita rizika. Prvi rizik je da odluke se ne izvrše uopšte u nedostatku fondova i da dobitna stranka da ne uzima sredstva, i drugi rizik je da opština stupi u obaveze i na taj način da dovodi u rizik budžet naredne godine.
- Preporuka 13** Gradonačelnik treba da prekine ovu pojavu i ubuduće da ne donosi odluke bez odobrenog budžeta. Subvencija treba da dodeli samo kada ima fondove i u skladu sa uredbom o subvencijama.

Pitanje 14 - Subvencionisanje javnih entiteta - Prioritet visok

Nalaz Opština je subvencionisala javne entitete i ne- javne entitete. U jednom slučaju opština je subvencionisala renoviranje gradske džamije u vrednosti od 16,739€ gde su sredstva isplaćena na račun fizičkog lica, a ne na računu islamske zajednice. Sporazumi za subvencionisanje u članu 3 predviđa da nakon 30 dana izvršenja projekta da se pruža originalna dokumentacija o nastalim troškovima. Opština nije primila povratne informacije kako su potrošena sredstva.

Nalaz Opština je subvencionisala Ne Vladinu Organizaciju (NVO) "Top Lajm" iznosom od 1,500€ za podršku projekta " Moja farma". Opština nije primila povratne informacije o tome kako su potrošena sredstva i da li su postigli određeni cilj prema njihovoj nameni.

Gradonačelnik je subvencionisao datumom 17 Decembar 2012 fudbalski Klub Arbreshet iznosom 5,215€ za proglašenje sportiste godine za 2012 godinu. Sporazumom je predviđeno da 30 dana nakon odabiranja se izveštava pismenim putem o rezultatima projekta koji će se realizirati, što se nije desilo. Ista pitanja su se pojavila i kod davanja subvencije za omladinsko pozorište Rikardi III u iznosu od 1,000€ i Udruženje Voćarstvo u iznosu od 1,000€.

Opština je subvencionirala NVO Need Unity iznosom 4,000€, isplata je obavljena datumom 29/11/2013, a iznos od 7,000€ isplaćena je datumom 05/09/2013. Sporazumom prema članu 3 je bilo predviđeno da opštini Peć se izveštava pismenim putem o potrošenim sredstvima i preduzetim aktivnostima. Znači, nemamo izveštavanje kako su potrošena sredstva, i NVO se ne nalazi u opštini Peć.

Odlukom Gradonačelnika je subvencionirana Pozorišna Filmska Kuća AKT u Prištini iznosom 5,000€. U potpisanom sporazumu od strane Gradonačelnika nije bilo nekog plana projekta, NVO je van opštine Peći kao i na kraju nije pružen izveštaj izvršenja projekta.

U jednom slučaju opština je subvencionirala jednog radnika opštine iznosom od 2,000€ za renoviranje stana, dok uredbom opštine takvo subvencionisanje se ne predviđa.

U jednom slučaju opština je subvencionirala izgradnju puta u selo Lubenić iznosom 7,500€ bez primanja nekog projekta.

- Rizik** Davanje subvencija zaobilazeći usvojenu uredbu u skupštini, nedostatak projekata i primanja povratnih informacija kao i davanje subvencija van teritorije opštine predstavlja rizik trošenja javnog novca van kontrola i dovode u pitanje dostizanje ciljeva.
- Preporuka 14** Gradonačelnik treba da obezbedi da su primenjeni sporazumi sa korisnicima, obavezujući ih da izveštavaju u skladu sa potpisanim ugovorom. Da se primeni uredba opštine o subvencijama kao i da se Opština obezbedi da su subvencije ispunila određene ciljeve.

4.5 Imovina i obaveze

4.5.1 Kapitalna i ne kapitalna imovina

Opis

Opština na osnovu zakona o lokalnoj samoupravi inkasira različite vrste sopstvenih prihoda. Na GFI 2013, Opština je prikazala kao potraživanja iznos od 14,208,620€ i to potraživanja sa poreza na imovinu i takse za poslovno delovanje.

Pitanje 15 – Registrovanje imovine – Prioritet srednji

- Nalaz** Opština još uvek nema potpun registar imovine prikazane na GFI. Mi smo testirali imovinu u Centrima Familijarne Medicine i overili smo da li je ova imovina prikazana na GFI 2013godine.
- Gradonačelnik je sa zakašnjenjem osnivaio komisiju za inventarizaciju imovine (10.02. 2014). Do vremena naše revizije komisija još nije započela sa radom.
- Rizik** Nepotpuna registracija imovine u vlasništvu opštine povećava rizik potcenjivanja imovine opštine i netačnog prikazivanja imovine na godišnjim finansijskim izveštajima. To takođe povećava rizik od gubitka, zloupotrebe ili njihovog neovlašćenog korišćenja.
- Preporuka 15** Gradonačelnik treba da obezbedi konkretne akcije koje omogućavaju hitnu registraciju celokupne imovine na dotičnim registrima u skladu sa zahtevima AU i tačnim i potpunim izveštavanjem imovine. Takođe, treba da se obavi inventarizacija imovine na kraju godine sa ciljem dokazivanja fizičkog postojanja celokupne imovine na datum inventarizacije.

4.5.2 Tretiranje potraživanja

Opis

Opština na osnovu Zakona o Lokalnom Samoupravljanju inkasira razne vreste sopstvenih prihoda. Na GFI 2013 godine, Opština je prikazala kao potraživanja iznos od 14,208,620€ i to sa potraživanja za porez na imovinu i takse za delovanje biznisa.

Pitanje 16 - Povećanje potraživanja - Prioritet srednji

Nalaz Opština nije inkasirala efikasne mehanizme za inkasiranje potraživanja sa poreza na imovinu i taxu na biznis. Na održavanju visokog nivoa potraživanja je uticalo i uklanjanje opštinske takse za poslovne aktivnosti.

Rizik Ne efikasnost na prikupljene prihoda povećava rizik da neprikupljeni iznosi sa poreza na imovinu i sa opštinskih taksi da se prenose iz godine u godinu i da zastarevaju. Drugi rizik je da pristup za prikupljanje potraživanja nije adekvatan i kao posledica toga ova kategorija potraživanja raste kontinuirano.

Preporuka 16 Gradonačelnik treba da ima jedan sveobuhvatan pristup za tretiranje prihoda, kako u smislu planiranja tako i za uspostavljanje efektivnih mehanizama za realizaciju planiranih parametara. Menadžment treba da inicira jedan proces ponovne procene, gde će se svi računi analizirati u smislu njihove zastarelosti, realnih mogućnosti za inkasiranje i sprovođenje administrativnih mera.

4.6 Tretiranje dugova

Opis

Izveštaj neplaćenih obaveza na kraju 2013 godine je bio 560,075€. Ove obaveze su prenete za isplatu u 2014 godini. Najveći deo ovih obaveza sačinjavaju troškovi za robe i usluge 378,729€ kao i opštinski troškovi 110,971€.

Pitanje 17 - Stupanje u dugovima više od šzfondova na raspolaganju - Prioritet visok

Nalaz Neplaćene obaveze opštine obelodanjivane na GFI 2013 su 560,075€. Vrednost obaveza za subvencije na osnovu odluka je bila veća nego što su prikazane na GFI, pošto su donete odluke u nedostatku fondova. Budžet za opštinske troškove su bile u vrednosti od 601,914€, troškovi za ovu kategoriju su bili 597,008€ kao i neplaćene obaveze za 2013 godinu su bili 110,971€ što nas navodi na zaključak da je opština prekoračila odobreni budžet.

Rizik Donošenje odluka za davanje subvencija prekoračujući budžet usvojen u skupštini kao i u nedostatku finansijskih sredstava povećava rizik njihove neisplate kao i gubitak validnosti donetih odluka od Gradonačelnika.

Preporuka 17 Gradonačelnik treba da obezbedi da opština ne stupi u obaveze prekoračujući budžet i dovodeći u rizik budžet naredne godine.

4.7 Sistem unutrašnje revizije

Opis

Jedinica Unutrašnje Revizije (JUR) ima tri revizora, i jedan od njih je direktor jedinice. On je pripremio godišnji plan revizije za 2013 godinu koji je usvojen od strane menadžmenta Opštine. JUR za 2013 godinu je planirao da obavi 12 revizija.

Tokom 2013 godine je izvršila 10 revizije. Mi nismo mogli da se oslonimo na rad unutrašnje revizije pošto polovina izvršenih revizija se tiču prethodne godine i naš cilj revizije se tiče 2013 godine.

Takođe, JUR je pripremio tromesečne izveštaje koje je podnela pri centralnoj jedinici usaglašavanja u Ministarstvu Finansija.

Opština ima formiran komitet za reviziju koja je održala četiri sastanka tokom godine, gde su razmatrani izveštaji unutrašnje revizije i rad ove jedinice.

Pitanje 18 - Unutrašnja revizija - Prioritet srednji

Nalaz	Na osnovu Zakona o Unutrašnjoj Reviziji 02/L-74 član 5 predviđa da do datuma 31 oktobar svake kalendarske godine direktor unutrašnje revizije planira reviziju za narednu kalendarske godine, što je i urađeno. Ali, mi smo primetili da polovina izvršenih revizija do sada imaju kao fokus 2012 godinu.
Rizik	Praćenje pitanja sa unutrašnje revizije nakon što su se desili događaji, ne dodaje prikladnu vrednost učinku operativnih aktivnosti i funkcionisanju prikladnih kontrola. Unutrašnja Revizija treba da deluje kao jedan mehanizam sprečavanja grešaka i nepravilnosti.
Preporuka 18	Gradonačelnik treba da obezbedi da plan revizije za jedinicu unutrašnje revizije uključuje procese/aktivnosti tekuće godine kako bi pomogao menadžment u donošenju odluka na vreme i da sprečava eventualne greške i nepravilnosti.

Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od KGR

(odlomak od MSVIR 200)

Oblik mišljenja revizije

147. Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje revizije ukoliko** se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Ukoliko revizor zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalnih grešaka, revizor treba da izmeni mišljenje revizije na izveštaju revizora u skladu sa odeljkom "Određivanje vrste modifikacije mišljenja revizora".

148. Ukoliko finansijski izveštaji pripremljeni u skladu sa zahtevima okvira prikazivanja, ne postignu pravično prikazivanje, revizor treba da razmotri pitanje sa menadžmentom, i na osnovu zahteva primenljivog okvira finansijskog izveštavanja i načina na koji je to pitanje rešeno, da odredi da li je neophodno da se izmeni mišljenje revizije.

Modifikacije mišljenja revizije na revizorski izveštaj

151. Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorski izveštaj ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalnih grešaka. Revizori mogu izdati tri vrste modifikovanih mišljenja revizije: kvalifikovano mišljenje, protivno mišljenje i odricanje od mišljenja.

Određivanje vrste modifikacije na mišljenje revizora

152. Odluka u vezi sa vrstom modifikovanog mišljenja revizije je prikladno u zavisnosti od:

- Prirode pitanja koje je dovelo do modifikacije – što podrazumeva, da li su finansijski izveštaji materijalno pogrešno prikazivani ili, u slučaju da je bilo nemoguće prikupiti dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, moglo je doći do pogrešnog materijalnog prikazivanja; i
- Sud revizora o rasprostranjenosti uticaja ili mogućih uticaja pitanja na finansijskim izveštajima.

153. Revizor treba da izrazi **kvalifikovano mišljenje ukoliko**: (1) nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih i prikladnih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne, ali nisu rasprostranjene, na finansijskim izveštajima; ili (2) revizor nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži jedno mišljenje revizije, ali zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne ali ne i rasprostranjene.

154. Revizor treba da izrazi **protivno mišljenje ukoliko**, nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne i rasprostranjene na finansijskim izveštajima.

155. Revizor treba da izrazi **odricanje od mišljenja ukoliko**, pošto nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži mišljenje revizije, revizor zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne i rasprostranjene. Ukoliko nakon prihvatanja angažovanja, revizor postaje svestan da je menadžment nametnuo ograničenje na delokrug revizije za koju revizor smatra da će verovatno dovesti do potrebe izražavanja kvalifikovanog mišljenja ili odricanje od mišljenja o finansijskim izveštajima, revizor treba da zahteva od menadžmenta da ukloni to ograničenje.

156. Ukoliko daje modifikovano mišljenje revizije, revizor će takođe modifikovati naslov kako bi odgovarao vrsti izraženog mišljenja revizije. MSVIR 1705¹⁹ pruža dodatna uputstva o specifičnom jezičnom izražavanju koje će se koristiti kada se izdaje modifikovano mišljenje revizije i kada se opisuje odgovornost revizora.

Paragrafi Naglašavanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorski izveštaj

157. Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će uključiti jedan paragraf o Naglašavanju Pitanja u revizorski izveštaj. Naglašavanje Pitanja će se odnositi na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

158. Paragraf o Naglašavanju Pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da se koristi naslov "Naglašavanje Pitanja" ili neki drugi prikladan naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se naglašava i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na naglašeno pitanje.

159. Ukoliko revizor smatra potrebnim da komunicira neko pitanje, osim onih koje su prikazani ili obelodanjeni na finansijskim izveštajima, koja prema sudu revizora je važna za korisnike kako bi razumeli reviziju, odgovornosti revizora ili izveštaj revizije, i pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili uredbama, treba da se sastavi paragrafom pod nazivom "Ostala Pitanja", ili neki drugi prikladan način. Ovaj paragraf treba da se prikazuje odmah nakon mišljenja revizije i nakon svakog paragrafa Isticanja Pitanja.

Dodatak II: Preporuke iz prethodne godine

Komponenta revizije	Date preporuke	Adresirane preporuke	Delimično adresirane preporuke	Ne adresirane preporuke
2.1 Godišnji finansijski izveštaji	Preporuka za Gradonačelnika Opštine Peć je da se prilikom izrade GFI uzme u obzir i zakonska obaveza da se isti izradi i na srpskom jeziku.	Da		
2.2 Kvalitet i tačnost informacija prikazanih na godišnjim finansijskim izveštajima	Gradonačelnik Opštine treba da obezbedi da sistematski plan za izradu GFI uključuje zahtev o obuhvaćanju ukupne vrednosti imovine. Menadžment treba da nadzire sprovođenje ovog zahteva. Naša sugestija je da u skoroj budućnosti komisija nastavi sa punom procenom celokupne fiksne imovine koja je u vlasništvu opštine.			Ne
3. Preporuke iz prethodne godine	Gradonačelnik Opštine treba da obezbedi da pregledani plan delovanja na jasan način određuje vremenski rok za adresiranje preporuka zajedno sa identifikovanim odgovornim osobljem, sa početnim fokusom na one od najveće važnosti.	Da		
4.4 Prihodi (uključujući sopstvene prihode)	Gradonačelnik Opštine treba da obezbedi prikladno rešenje za softver koji bi trebao da se razvija i testira u tekućoj finansijskoj godini, kako bi se ispunila specificirani zahtevi menadžmenta.		Delimično	
4.4.4 Korišćenje zemljišta bez namene	Gradonačelnik opštine treba da sprovede proces registracije celokupne imovine date u zakup i njihove zakupnine. Isti proces bi trebao da se razmotri najmanje svakih šest meseci od strane nekog višeg službenika. Trebaju se određivati kriterijumi i primeniti konkurenciju.		Delimično	

4.4.5 Izgradnje bez dozvola	Gradonačelnik treba da obezbedi da opštinska direkcija za inspekciju primeni sve kontrole/ mehanizme za prijavljivanje svih investitora, koji se ne pridržavaju kriterijumima za dobijanje građevinske dozvole kao i da ispoštuje odluke donete od strane Gradonačelnika.	Da		
4.4.6 Slabo inkasiranje za taksu za obavljanje delovanja	Gradonačelnik opštine treba obezbediti da kontrole nad inkasiranjem ovih prihoda se ponovo uspostave, kako bi se smanjila razlika između planiranih i ostvarenih prihoda. Identifikacija aktivnih i neaktivnih poslovnih subjekata treba da se nadzire celo vreme.	Da		
4.4.7 Nepotpune evidencije za taksu za registraciju vozila	Gradonačelnik opštine treba da se osigura da odgovorni službenik izvrši puni i tačni upis takse za registraciju vozila, kako bi bio u stanju da u svakom trenutku pruži pouzdane izveštaje.	Da		
4.4.8 Primanje isplata iznad 10€ sa neformalnog školovanja	Gradonačelnik opštine treba obezbediti da kontrole nad inkasiranjem ovih prihoda se ponovo uspostave, kako bi se osiguralo da se razlike između računa i uplatnica u Trezoru se uoče na vreme i procedure su primenjene za pronalaženje neplaćenih iznosa. Inkasiranje iznosa većih od 10€ trebaju se procesirati samo putem bankarskog računa.			Ne, još se ne inkasiraju iznad 10€ u školama i zdravstvu
4.5.1 Nabavka - Aneks ugovor bez dovoljnog opravdanja	Gradonačelnik opštine treba da osigura da tehnička služba pripremi predračun sa svim neophodnim analizama, kako ne bi bilo potrebe za dodatne radove.	Da		
4.5.1 Nabavka - prozori sa cenom od 120€ isplaćuju se 230€	Gradonačelnik opštine treba da u detalje istraži razloge za ovo neslaganje, kao i da primeni mere polaganja računa za osobe koje su uključene u ovu radnju.	Da		

4.5.1 Nabavka - Ugovor bez dovoljnih obavezivanja i nedoslednost kod isplata	Gradonačelnik opštine treba da se obezbedi da ne zaključuje ugovore bez sigurnih fondova. Nadzorni organ treba da nadzire dinamiku izgradnje unutar gradilišta a ne iz kancelarije, kao i da se isplata certifikuje samo nakon završetka radova. Treba uspostaviti bolji odnos između tehničkih službi i finansija.			Ne, za mnogo ugovora postoje nedostaci obavezivanja sredstava
4.5.1 Nabavka - isplata računa bez opisa radova	Gradonačelnik opštine treba da se postara da plaćene fakture budu u punom skladu sa uslovima ugovora i izvršenim / primljenim uslugama.		Delimično	
4.5.1 Nabavka - Isplaćuju se servisiranja bez odobravanja direktora	Gradonačelnik opštine treba da se postara da se svaki zahtev razmotri i odobri od strane odgovornog nivoa menadžmenta, kako bi se smanjila mogućnost zloupotrebe javnog novca.			Ne
4.5.2 Ostali troškovi - Ne-obrazloženi avansi za službena putovanja	Gradonačelnik opštine treba da razmotri gore navedene slučajeve, i da se postari da se potrošeni novac vrati u budžetu te da se takva praksa ne ponovi.	Da		
4.5.3 Nadoknade (Plate i Dnevnice)	Gradonačelnik opštine treba da osigura jednu sistematsku inspekciju dosijea zaposlenih, kako bi obezbedila da je celokupna potrebna dokumentacija uključena i to u određenom vremenskom roku.			Ne
4.5.4 Subvencije i Transferi	Gradonačelnik opštine treba da uspostavi kontrolu kako bi komisija za procenu podnosioca zahteva bila nepristrasna, pravedna i transparentna prilikom izbora korisnika.		Delimično	
4.6 Imovina	Gradonačelnik opštine treba da osigura da se upis i ažuriranje imovine vrši u svim sektorima opštine.			Ne

4.6.2 Potraživanja	Gradonačelnik opštine treba da izradi Plan delovanja, u kome bi se predložila jasna uputstva za sve odgovarajuće sektore opštine za poboljšanje inkasiranja. Plan treba da sadrži prednosti, podelu dugova prema starosti, vremenske rokove za aktivnosti koje se trebaju preduzeti, razlozi za neplaćanje poreza, potrebni mehanizmi i diskusija o postignutim rezultatima, najmanje dva puta godišnje.			Ne
4.7 Tretiranje dugova	Gradonačelnik opštine treba da obezbedi detaljno i realno planiranje budžeta, kao i korišćenje fondova treba da se izvrši na osnovu jasnog plana priliva novca. Ni u kom slučaju ne treba prekoračiti dodeljene fondove prema ekonomskim kategorijama.	Da		
5 Sistem unutrašnje revizije	Gradonačelnik opštine treba da obezbedi izradu Plana delovanja koji treba da se sprovede, potvrđivanjem odgovornih službenika i vremena za izvršenje aktivnosti. Unutrašnja revizija treba da se posebno usredsredi na aktivnosti tekuće godine, sa preventivnim uticajem delovanja. Pored toga, u skoroj budućnosti se preporučuje osnivanje Komiteta revizije.			Ne